

LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS OLIMPIADA
LIETUVOS IR UŽSIENIO LIETUVIŠKŲ MOKYKLŲ MOKINIAMS

9–10 klasės

Užduotis atlieka užsienio lietuviškų mokyklų mokiniai

--	--

Dalyvio kodas

Kalbos vartojimo testas	60 min.
Rašymo užduotis	90 min.

NURODYMAI

- Pasitikrinkite, ar užduoties sąsiuvinyje nėra tuščių lapų ar kitokio aiškiai matomo spausdinimo broko. Pastebėję praneškite vykdytojui.
- Užsirašykite dalyvio kodą.
- Bus vertinami tik tie atsakymai, kurie parašyti įskaitomai, aiškiai, nepribraukti.
- Koregavimo priemonėmis naudotis negalima.

VERTINIMAS

_____ (taškai)

Kalbos vartojimo testo vertinimas

Vertintojo vardas, pavardė, parašas

_____ (taškai)

Rašymo užduoties vertinimas

Vertintojo vardas, pavardė, parašas

2019 m.

KALBOS VARTOJIMO UŽDUOTYS

(Trukmė – 60 min.)

1 užduotis. Iš kairėje pateiktų žodžių padarykite vieną tinkamą ir įrašykite jį į tekstą. Atvejis 0 – pavyzdys.
(16 taškų)

Indija Lietuvoje

Čia rašo
vertintojai

(0) kelias	Norite (0) <u>nukeliauti</u> į Indiją? Jos toli ieškoti nereikia – ją atrasite ir	_____
(1) regionas	Lietuvoje, Pagramančio (1) _____ parke, užlipę ant	_____
(2) vingis	tokio pat pavadinimo piliakalnio. Pats parkas įkurtas tam, kad būtų	_____
(3) kraštas, vaizdas	apsaugotas dviejų (2) _____ upių – Akmenos ir Jūros –	_____
(4) atidengti	(3) _____ bei šių upių santaką supantys miškai. Sraunios	_____
(5) mėgti	ir į visas puses besirangančios upės atveria kelias išpūdingas	_____
(6) keli	(4) _____, o ekstremalių pojūčių	_____
(7) menka, vertė	(5) _____ vilioja gausybe akmenų keterų.	_____
(8) padirbti	Prieš (6) _____ metus nuo piliakalnio kertant	_____
(9) įrodyti	(7) _____ krūmynus, progą (8) _____	_____
(10) tas, metas	turėjo ir archeologai. Piliakalnyje rasta II amžiaus Romos moneta, tapusi	_____
(11) prekyba	(9) _____, kad šios vietos gyventojai su	_____
(12) panašus	(10) _____ romėnais turėję	_____
(13) akmuo	(11) _____ ryšių. Tačiau Indijos piliakalnio pavadinimas	_____
(14) karšta	kilo nuo (12) _____ į indą, dubens kraštą.	_____
(15) peršokti	Akmens taip pavadinta irgi ne be priežasties – netoli Andriejaičių kaimo	_____
(16) baidarė	šioje upėje susiformavęs didžiulis (13) _____ slenkstis.	_____
	O (14) _____ vasarą per tą vietą galima netgi	_____
	(15) _____ į kitą krantą nesušlapus kojų. Na, o	_____
	(16) _____ tą vietą taip mėgsta, kad praplaukę šoka iš	_____
	baidarių, tempia jas krantu atgal ir plaukia dar kartą...	_____

Iš spaudos

Taškai (16) _____

2 uždutis. Į patarles ar priežodžius įrašykite trūkstamus žodžius. Atvejis 0 – pavyzdys. **(10 taškų)**

Čia rašo
vertintojai

- Teisybė akis (0) bado.
- Sava (1) _____ gardesnė už svetimus pyragus.
- Prie šaukšto pirmutinis, prie (2) _____ paskutinis.
- Tinginio rankos (3) _____, kojos juodos.
- (4) _____ arkliui į dantis nežiūri.
- Paukštį (5) _____ gražina, o žmogų protas.
- (6) _____ geležį, kol karšta.
- Išmintingas žodis kvailio ausin kelio (7) _____.
- Tarp dviejų (8) _____ vaikas be galvos.
- Geras šeimininkas tokiu oru ir (9) _____ į lauką nevarys.
- Kur mūsų nėra, ten ir upės (10) _____ plaukia.

Taškai (10) _____

3 uždutis. Pateiktoje ištraukoje raskite ir išrašykite frazeologizmą, paaiškinkite jo reikšmę. **(2 taškai)**

Niekur nėra gyvos dvasios nematyti: pats įmygis vestuvininkų. (*Žemaitė*)

Čia rašo
vertintojai

Frazeologizmas: _____
Reikšmė: _____

Taškai (2) _____

4 uždutis. Iš kairėje pateiktų veiksmažodžių padarykite tinkamas asmenuojamąsias formas ir įrašykite jas į tekstą. Atvejis 0 – pavyzdys. **(20 taškų)**

Čia rašo
Vertintojai

Esamuoju laiku

- (0) *važiuoti* | Kasdien žmonės į malūną (0) važiuoja, ir niekas (1) _____.
- (1) *nepaklysti* |
- (2) *terūpėti* | O dukrai maža (2) _____, ko tėvas _____
- (3) *nušvisti* | (3) _____ ar (4) _____, į ją žiūrėdamas. _____
- (4) *pražilti* |

Būtuojų kartiniu laiku

(5) išsprūsta	Tiktai vieną dieną netyčia iš Uršulės lūpų (5) _____ bausis žodis, kad eitų nors ir už paties velnio.	_____
(6) paskęsta	Baltaragis (6) _____ dulkių debesyje ir	_____
(7) sprunka	(7) _____ iš savo malūno čiaudėdamas.	_____
(8) drumsčia	Tik vienas tas rūpestis (8) _____ sėkmingas piršlybas.	_____
(9) dingsta	Tai pasakęs, Pinčukas (9) _____, o apstulbęs Baltaragis	_____
(10) lieka	(10) _____ vienas kiemo viduryje.	_____
(11) darosi	– O dukrele, kasdien tu vis gražesnė (11) _____.	_____

Būtuojų dažniniu laiku

(12) nenuleidžia	Senas našlys taip mylėjo savo vienturtę, kad dieną naktį akių nuo jos (12) _____, kartais visas nušvisdamas tarsi nepaprastos laimės apšviestas, o kartais taip nuliūsdamas ir susirūpindamas, kad net žilų plaukų vainikas apie nuplikusią jo galvą dar labiau (13) _____.	_____
(13) išbąla		_____

Būsimuoju laiku

(14) nėjo	– Už nieko kito aš (14) _____, – sako, – tiktai už Baltaragio.	_____
(15) pasupo	Jis bent (15) _____ mane ant malūno sparnų.	_____
(16) leidosi	Po laimingos vasaros ir giedro rudens už langų (16) _____ rūščios žiemos sutemos.	_____
(17) ritosi	Tik supratus, Baltaragi, ką neapdairiai Pinčiukui esi pažadėjęs, stambios ašaros tau (17) _____ per skruostus. Ir tylėdamas tu tik	_____
(18) rovēsi	(18) _____ sau nuo galvos žilus plaukus.	_____

Tariamąja ar liepiamąja nuosaka

(19) negaišta	Taigi jūs laiko (19) _____ – po trijų savaitių bus vestuvės.	_____
(20) rengiasi	Per dienas tylėjo kaip žemė, tarytum gyvas (20) _____ liūsti po velėna.	_____

Pagal Kazį Borutą

Taškai (20) _____

5 uždutis. Kairėje pateiktus žodžius ar žodžių junginius pavartokite nurodytu skaičiumi ir reikiamu linksniu. Atvejis 0 – pavyzdys. **(27 taškai)**

Lietus Merkinėje

*Čia rašo
vertintojai*

(0) <i>lietus</i>	Lengvi (0) <u>lietaus</u> lašai prausia dulkėtą, (1) _____ grįstą	___
(1) akmenys	miestelio aikštę, kurios (2) _____ – baltutėlė cerkvė. Kažkada	___
(2) vidurys	(3–4) _____ stovėjusi Merkinės rotušė.	___
(3–4) ši vieta	Dabar cerkvėje – krašto muziejus. Už baltų mūrinių sienų	___
(5) akis	(5) _____ artimas paveikslas – prisiglaudusi Dainavos krašto	___
(6) debesys	praeitis. Miestelio širdis. Virš Nemuno ir Merkio susitvenkus lietaus	___
(7) užmarštis	(6) _____, ji ima smarkiau plakti. Nes pirmieji lašai nuplauna	___
(8–9) jokie	(7) _____ dulkes. Tarytum atsiveria tyla, kurioje neužtiksi (8–	___
keleiviai	9) _____ . Tuomet, regis, vėl matau ant	___
(10) renkant	cerkvės laiptų stovintį mokytoją Juozą Vitkų, muziejaus įkūrėją. Kai kurie	___
(11–12) dūlančios	dzūkeliai nesuprato jo, (10) _____ Merkinės vienkiemiuose (11–	___
senienos	12) _____	___
(13) vėjai	O Juozas Vitkus žinojo, ką daro. Su mokiniais ėjo per kaimus – sulytas,	___
(14) šunys	perpūstas (13) _____, aplodytas (14) _____.	___
(15–16) senoji	Iš pradžių radinius kaupė namuose, mokykloje. Galų gale įsiprašė į (15–	___
cerkvė	16) _____, tada dar trenkusią XX	___
(17) pelėšiai	amžiaus Rusijos (17) _____ . Išsisklaidė ta troškuma, kai iš	___
(18) praeitis	netolimos (18) _____ į Merkinę įžengė Vincas Krėvė, liaudies	___
(19) Mokytojas	išminčiai, kai prakalbo ainių Dainava.	___
(20–21) aštrūs	(19) _____, regis, ir šiandien tu stovi ant cerkvės laiptų, kvieti	___
kirčiai	užėti į vidų, pažvelgti į miestelio istoriją, kurią laikas (20–	___
(22–23) sunkios	21) _____ paženkli. Vėliau muziejų	___
akimirkos	turtino Juozo Vitkaus darbų tęsėjas, irgi mokytojas, Juozas Kaupinis. Abu	___
(24) daugelis	Merkinės mokytojai artimai draugavę, jaunesnysis kolega Vitkų (22–	___
(25) tiesioginė	23) _____ drašinęs nesustoti,	___
(26) veikla	nemesti tuomet (24) _____ valdininkų priešiškos, o savo	___
(27) lietus	(25) _____ pedagogo (26) _____ ir	___
	pavojingos idėjos.	___
	Tik (27) _____ lyjant, viskas atrodo skaidru ir be galo	___
	kilnu...	___

Pagal Česlovą Skaržinską

Taškai (27) _____

Iš viso taškų (maks. 75)	
---------------------------------	--

RAŠYMO UŽDUOTIS

(Trukmė – 90 min.)

Perskaitykite *Skaitymo ir kultūrinio raštingumo asociacijos* kreipimąsi ir atlikite užduotį.

Skaitymo ir kultūrinio raštingumo asociacija aktyviai darbuojasi skaitymo kultūros propagavimo srityje. Norime prisidėti prie to, kad skaitymas Lietuvoje taptų populiarius užsiėmimas, kad žmonės daugiau kalbėtų apie perskaitytas knygas, kad gera literatūra nors iš dalies pakeistų gyvenimus.

Manome, kad kartu visada galima nuveikti daugiau, todėl įgyvendindami savo projektus bendradarbiaujame su daugeliu įstaigų ir organizacijų Lietuvoje ir už jos ribų.

Prašome ir jūsų, mieli mokiniai, pasidalyti mintimis, kaip populiarinti skaitymą.

Asociacijos iniciatyvinė grupė

Užduotis. Parašykite **250** žodžių rašinį, kuriame pasvarstykite, **ką daryti, kad knygų skaitymas taptų populiarius.**

Rašydami rašinį

- galite remtis įvestimi, asmenine, socialine, kultūrine (literatūrine) patirtimi. Bent vienoje pastraipoje būtina remtis literatūra.
- sugalvokite patrauklų, rašinio pagrindinę mintį atitinkantį pavadinimą.

Pastabos:

- Perrašę rašinį į švarraštį, suskaičiuokite žodžius ir parašėje pažymėkite **250 žodžių ribą.**
- Jei parašėte mažiau, vis tiek suskaičiuokite žodžius ir nurodykite jų skaičių.

**LIETUVIŲ GIMTOSIOS KALBOS IR LITERATŪROS OLIMPIADA
LIETUVOS IR UŽSIENIO LIETUVIŠKŲ MOKYKLŲ MOKINIAMS
9–10 klasės**

ATSAKYMAI*

Kalbos vartojimo testas (75 t.)

1 užduotis (16 t.)

1	regioniniame	7	menkaverčius	13	akmeninis / -uotas
2	vingiuotų	8	padirbėti	14	karštesnę
3	kraštovaizdis	9	įrodymu	15	peršokuoti
4	atodangas	10	tuomečiais / -iniais	16	baidarininkai
5	mėgėjus	11	prekybinių		
6	kelerius	12	panašumo		

2 užduotis (10 t.)

1	duona	5	plunksnos	9	šuns
2	darbo	6	Kalk	10	pienu
3	baltos	7	neranda		
4	Dovanotam	8	auklių		

3 užduotis (2 t.)

Frazeologizmas: nė gyvos dvasios	Reikšmė: Nieko / nė vieno
---	----------------------------------

4 užduotis (20 t.)

1	nepaklysta	8	drumstė	15	pasups
2	terūpi	9	dingo	16	leisis
3	nušvinta	10	liko	17	risis
4	pražyla	11	dareisi	18	rausiesi
5	išsprūdo	12	nenuleisdavo	19	negaiškite
6	paskendo	13	išbaldavo	20	rengtųsi
7	spruko	14	neisiu		

5 užduotis (27 t.)

1	akmenimis	10	renkančio	19	Mokytojau
2	vidury / -yje	11	dūlančias	20	aštriais
3	šioje	12	senienas	21	kirčiais
4	vietoje	13	vėjų	22	sunkiomis
5	akiai	14	šunų	23	akimirkomis
6	debesims	15	senąją	24	daugeliui
7	užmarštis	16	cerkvę	25	tiesioginei
8	jokių	17	pelėšiais	26	veiklai
9	keleivių	18	praeities	27	lietui

* Jei atsakymų lape mokinio padaryto žodžio nėra, tačiau teksto atžvilgiu jis tinkamas ir taisyklingas, vertinti kaip tinkamą.

RAŠYMAS (50 taškų)

Bendrosios vertinimo nuostatos

1. Siūlomi sutartiniai klaidų žymėjimo ženklai: *t* – turinio trūkumas, \surd – struktūros trūkumas, *gr* – gramatikos klaida, *ž* – žodyno klaida, *st* – stiliaus trūkumas, *I* – rašybos klaida, *V* – skyrybos klaida.
2. Rašomo teksto apimties riba nurodoma užduotyje (**250 žodžių**), likusioje dalyje padarytos gramatikos, žodyno, rašybos, skyrybos, stiliaus, klaidos neskaičiuojamos. Turinys ir struktūra vertinami visame tekste.
3. Jei parašytas **trumpesnis nei 250** žodžių tekstas, iš galutinių taškų, skiriamų už rašymo testą, sumos atimama atitinkamai taškų:
 - trūksta 11–30 žodžių, atimamas 1 taškas;
 - trūksta 31–50 žodžių, atimami 2 taškai;
 - trūksta 51–70 žodžių, atimami 3 taškai;
 - trūksta 71–90 žodžių, atimami 4 taškai;
 - trūksta 91–110 žodžių, atimami 5 taškai.
4. Jei parašytas mažiau nei 120 žodžių tekstas – darbas nevertinamas (už rašymo testą skiriama 0 taškų).
5. Už rašymo testą, kurio turinys ir / ar raiška įvertinti 0 taškų, skiriama 0 taškų.
6. Jei tarp dėstymo pastraipų yra tinkama (vieno – dviejų sakinių) **siejimo** pastraipa, tai nelaikoma klaida.
7. Struktūros klaidos skaičiuojamos **tik dėstymo** pastraipose. Įžanga ir pabaiga, kaip struktūrinės dalys, vertinamos atskirai.
8. Gramatikos ir žodyno klaidomis laikytinas žargonas bei atvejai, nurodyti vadovėliuose, žodynuose ir „Didžiųjų kalbos klaidų sąrašė“.
9. Gramatikos, žodyno, rašybos, skyrybos ir stiliaus, logikos trūkumai nedubliuojami ir laikomi atskiriomis klaidomis, išskyrus atvejus, kai ta pati rašybos klaida pasikartoja, pvz., bendrašakniuose žodžiuose kelis kartus (*gryžti, sugryžimas*), tokios klaidos laikomos viena klaida.
10. Sintaksinės konstrukcijos neišskyrimas arba skyrimas iš vienos pusės laikomas viena klaida.
11. Vertindami skyrybą vertintojai privalo vadovautis *Privalomosios skyrybos taisyklėmis*.
12. Viename sakinyje žymima ne daugiau kaip viena stiliaus (logikos) klaida.
13. Fakto klaida laikoma turinio klaida.

I. Turinys: rašymo tikslo bei temos suvokimas ir atskleidimas, teiginių argumentavimas, aiškinimas

Aspektai	Taškai	Aprašai
1. Tema, pagrindinė mintis ir ją pagrindžiantys teiginiai	7	Tema, problema suprastos , analizuojamos, apibendrinamos, vertinamos platesniame kultūriniame (literatūriniame) kontekste. Motyvuotai išskirti ir išnagrinėti aspektai, atskleidžiamos jų sąsajos.
	6	Tema, problema suprastos. Motyvuotai išskirti ir išnagrinėti aspektai, atskleidžiamos jų sąsajos.
	5	
	4	Tema, problema suprastos. Motyvuotai išskirti aspektai, bet ne visi išnagrinėti.
	3	Tema ir / ar problema suprastos iš dalies (per siaurai / per plačiai / ne visi aspektai motyvuotai išskirti ir išnagrinėti).
	2	
	1	Tema menkai suprasta (tik teksto fragmentai susiję su tema).
	0	Tema nesuprasta / rašinys parašytas savo sugalvota tema.
2. Teiginių argumentavimas, aiškinimas	7	Argumentai tinkami, svarūs ir įtaigūs. Rašančiojo požiūris pagrįstas literatūrine, kultūrine patirtimi. Išlaikomas tinkamas idėjų ir pagrindimo santykis.
	6	Argumentai tinkami, svarūs. Rašančiojo požiūris pagrįstas literatūrine, kultūrine patirtimi. Išlaikomas tinkamas idėjų ir pagrindimo santykis arba ne daugiau kaip 1 argumentavimo trūkumas / fakto klaida, nenaikinantis argumento svarumo.
	5	
	4	Argumentai tinkami, bet ne visi svarūs. Rašančiojo požiūris pagrįstas literatūrine, kultūrine ar kita patirtimi. Išlaikomas tinkamas idėjų ir pagrindimo santykis arba ne daugiau kaip 3 argumentavimo trūkumai / fakto klaidos.
	3	Ne visi argumentai tinkami ir svarūs. Rašančiojo požiūris iš dalies pagrįstas literatūrine, kultūrine ar kt. patirtimi arba ne daugiau kaip 4 argumentavimo trūkumai / fakto klaidos.
	2	
	1	Bandoma argumentuoti. Samprotavimas paviršutiniškas, dominuoja bendro pobūdžio aiškinimas arba ne daugiau kaip 6 argumentavimo trūkumai / fakto klaidos.
	0	Argumentai netinkami / neargumentuojama arba 7 ir daugiau argumentavimo trūkumų / fakto klaidų.
Iš viso:		Ne daugiau kaip 14 taškų

P.S.

- **Tinkamas argumentas** pagrindžia tą teiginį, kuriam yra skirtas. Argumento tinkamumas – jo santykis su konkrečiu teiginiu (teiginys turi atitikti nagrinėjamą problemą – priešingu atveju jį pagrindžiantis argumentas negali būti įskaitytas).
- **Svarus argumentas** – tas, kuris skatina patikėti, paremia ar net verčia pritarti pagrindinei minčiai. Argumento svarumas – jo santykis su tema.
- **Įtaigus argumentas** – darantis emocinį ir (ar) estetinį poveikį.

II. Raiška

2.1. Teksto struktūra

Aspektai	Taškai	Aprašai
1. Teksto nuoseklumas, vientisumas, pastraipų struktūra	4	Pasirinkta ypač tinkama struktūra turiniui perteikti: tema plėtojama kryptingai, pagrindinė mintis aiškiai atskleista. Tekstas vientisas, nuoseklus. Yra tinkama turinio ir struktūros atžvilgiu įžanga ir pabaiga. Visos dėstymo pastraipos aiškios, tinkamos struktūros (yra pagrindinis teiginys, jis pagrindžiamas, nėra su pastraipos teiginiu nesusijusių sakinių).
	3	Pasirinkta tinkama struktūra turiniui perteikti: tema plėtojama kryptingai, pagrindinė mintis aiškiai atskleista, tekstas nuoseklus, įžanga motyvuota, baigiamosios išvados pagrįstos.
	2	Struktūra ne visai tinkama turiniui perteikti: tema iš esmės plėtojama kryptingai, pagrindinė mintis aiški, įžanga turi trūkumą ar / ir baigiamosios išvados iš dalies pagrįstos.
	1	Struktūra mažai tinkama turiniui perteikti: temos plėtotei trūksta kryptingumo, pagrindinė mintis ne visai aiški, įžanga / baigiamosios išvados netinkamos.
	0	Struktūra netinkama turiniui perteikti: pagrindinė mintis neaiški, įžanga ir išvados netinkamos.
2. Pavadinimas	2	Pavadinimas perteikia teksto pagrindinę mintį, originalus, patraukiantis skaitytojo dėmesį.
	1	Pavadinimas atitinka teksto temą, neutralus.
	0	Pavadinimas neatitinka temos, turinio / cituojama įvesties formuluotė / nesuformuluotas pavadinimas.
Iš viso:		Ne daugiau kaip 6 taškai

2.2. Teksto raiška, stilius, logika

Aspektai	Taškai	Aprašai
	10	Raiška atitinka rašymo situaciją ir žanrą. Tekstas stilistiškai vientisas. Rašoma aiškiai, tiksliai, sklandžiai, logiškai. Leksika tinkama. Minčių santykiams reikšti tinkamai ir tikslingai vartojamos įvairios sintaksinės struktūros. Yra 0–1 stiliaus, logikos trūkumas.
	9	2–3 trūkumai.
	8	4–5 trūkumai.
	7	6–7 trūkumai.
	6	8–9 trūkumai.
	5	10–11 trūkumų.
	4	12–13 trūkumų.
	3	14–15 trūkumų.
	2	16–17 trūkumų.
	1	18–19 trūkumų.
	0	20 ir daugiau trūkumų.
Iš viso:		Ne daugiau kaip 10 taškų

2.3. Kalbos taisyklingumas: gramatika ir leksika

Aspektai	Taškai	Aprašai
Gramatinių konstrukcijų ir formų taisyklingumas, sudėtingumas, įvairumas	10	Gramatinės konstrukcijos ir formos įvairios, sudėtingos; vartojamos tikslingai ir taisyklingai. Ne daugiau kaip 1 klaida.
	9	2 klaidos.
	8	3 klaidos.
	7	4 klaidos.
	6	5–6 klaidos.
	5	7–8 klaidos.
	4	9–10 klaidų.
	3	11–12 klaidų.
	2	13–14 klaidų.
	1	15–16 klaidų.
0	17 ir daugiau klaidų.	
Iš viso:		Ne daugiau kaip 10 taškų

2.4. Kalbos taisyklingumas: rašyba ir skyryba

Aspektai	Taškai	Aprašai
Rašybos ir skyrybos taisyklių laikymasis	10	1–2 klaida.
	9	3–4 klaidos.
	8	5–6 klaidos.
	7	7–8 klaidos.
	6	9–10 klaidų.
	5	11–12 klaidų.
	4	13–14 klaidų.
	3	15–16 klaidų.
	2	17–18 klaidos.
	1	19–20 klaidos.
	0	21 ir daugiau klaidų.
Iš viso:		Ne daugiau kaip 10 taškų

Iš viso už rašinį: ne daugiau kaip 50 taškų

LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS OLIMPIADA
LIETUVOS IR UŽSIENIO LIETUVIŠKŲ MOKYKLŲ MOKINIAMS

11–12 klasės

Užduotis atlieka užsienio lietuviškų mokyklų mokiniai

--	--

Dalyvio kodas

Kalbos vartojimo testas	60 min.
Rašymo užduotis	90 min.

NURODYMAI

- Pasitikrinkite, ar užduoties sąsiuvinyje nėra tuščių lapų ar kitokio aiškiai matomo spausdinimo broko. Pastebėję praneškite vykdytojui.
- Užsirašykite dalyvio kodą.
- Bus vertinami tik tie atsakymai, kurie parašyti aiškiai, įskaitomai, nepribraukti. Koregavimo priemonėmis naudotis negalima.

VERTINIMAS

_____ (taškai)
Kalbos vartojimo testo vertinimas

Vertintojo vardas, pavardė, parašas

_____ (taškai)
Rašymo užduoties vertinimas

Vertintojo vardas, pavardė, parašas

KALBOS VARTOJIMO TESTAS

Trukmė – 60 min.

1 užduotis. Kairėje pateiktus žodžius ar žodžių junginius pavartokite nurodytu skaičiumi ir reikiamu linksniu. Atvejis 0 – pavyzdys. **(45 taškai)**

Tėvas Stanislovas – Paberžės dvasinė dominantė

Čia rašo
vertintojai

(0) kurie	Esama žmonių ir vietų, (0) <u>kuriems</u> nusakyti nepakanka (1–	_____
(1–2) įprasti žodžiai	2) _____ . Kapucinų vienuolis	_____
(3) rajonas	tėvas Stanislovas ir atokus Paberžės bažnytkaimis Kėdainių	_____
(4) tokie	(3) _____ yra kaip tik (4) _____ .	_____
(5) gyvas	Paberžės ganytojas pelnė žmonių kunigo titulą ir dar būdamas	_____
(6–7) keli	(5) _____ tapo legenda, juk (6–	_____
dešimtmečiai	7) _____ Paberžės	_____
(8) kryptis	(8) _____ tekėjo žmonių upė.	_____
(9–10) atidus žvilgsnis	Žurnalistė, rašytoja, knygos „Pokalbiai Tėvo Stanislovo celėje“ autorė	_____
(11) pažįstamas	Vita Morkūnienė į tėvą Stanislovą ir Paberžės fenomeną žvelgia (9–	_____
(12) pasaulis	10) _____ : atskleidžia tėvo	_____
(13–14) keliolika	Stanislovo paliktus dvasinius turtus ir prakalbina jai gerai	_____
metai	(11) _____ Paberžės daiktų (12) _____ .	_____
(15) prisiminimai	Praėjus (13–14) _____ po tėvo	_____
(16–17) sugrįžtančios	Stanislovo mirties, jo atminimas gyvas žmonių	_____
mintys	(15) _____ ir iš tylos (16–	_____
(18) pats	17) _____ . Suprantama,	_____
(19) svarbiosios	kiekvienas turi teisę jausti, suprasti ir kalbėti taip, kaip nori ir kaip	_____
(20) akimirkos	(18) _____ atrodo teisinga. Tačiau yra ir pareiga užčiuopti	_____
(21) pagunda	(19) _____ tėvo Stanislovo gyvenimo	_____
(22) gyvas	(20) _____ , paliudyti tikruosius jo žodžius ir poelgius.	_____
(23) didžiūnai	Kad nenuklystume, nepasiduotume (21) _____ pagražinti,	_____
(24–25) prabangus	kas ir taip gražu, patiesinti, kas ir taip tiesu.	_____
automobilis	Vieni ir tėvui Stanislovui esant (22) _____ , ir po jo	_____
(26) šventasis	mirties vertino jį kaip seną gerą mažos parapijos kleboną. Jis savas ir	_____
	artimas. Neapsuptas (23) _____ , ne brangininkas,	_____
	nelaksto (24–25) _____ , valgo	_____
	paprastą valgį, kalba paprastais žodžiais.	_____
	Kiti linkę tėvą Stanislovą matyti kaip (26) _____ ,	_____

(27–28) tėvas

Stanislovas

(29) rūpestis

(30) kančia

(31) žmogus

(32) tretieji

(33) keistumai

(34) sukrečiantis

(35) paviršius

(36) kuris

(37) atviras

(38) kiti

(39) klystkeliai

(40) klebonas

(41–42) viešoji

nuomonė

(43) vandenys

(44) neeiliniai

(45) talentai

kuriam tarus žodį, pamojus ranka ar pažvelgus į akis nelieka nei ligų, nei vargų, nei problemų.

Esu tikra, kad (27–28) _____

toks požiūris nepatiktų. Jis matė ir suprato tiek

(29) _____, tiek (30) _____ prasmę,

teigė, kad jie (31) _____ grūdina ir skaistina, tvirtino, kad

gyvenimą reikia atidirbti, o ne šiaip sau bet kaip nugyventi.

O (32) _____ labiausiai traukia tėvo Stanislovo

kitoniškumas. Jo gyvenime, elgesyje jie ieško (33) _____

ir jais aiškina dvasininko populiarumą ir trauką. Kaip kokiam TV šou, kai

reikia parodyti kažką (34) _____, kad pakiltų reitingai.

Kas ieško, dažniausiai ką nors atranda. Bėda, kad dažnai nuslystama

(35) _____ arba įvertinama neadekvačiai.

Juk asketizmas, (36) _____ pasižymėjo tėvas

Stanislovas, gausaus vartojimo ir hedonizmo laikais atrodo tikra egzotika.

Tėvas Stanislovas buvo nepaprastai (37) _____.

Kartais net būdavo baugu, net norėdavosi jį perspėti, sulaikyti nuo to

atvirumo.

Neturėtume pamiršti, kad tėvas Stanislovas galėjo susikalbėti su bet kuo:

moteriške iš gretimo kaimo, prasigėrusiu mūrininku, į narkotikus įnikusiu

jaunu žmogumi ar (38) _____ gyvenimo

(39) _____ pasiklydusiu prašalaičiu, kuris, kaip ir visi

kiti, tikėdavosi (40) _____ padedamas rasti kelią ir

išgelbėjimą.

Neturėtume pamiršti, kad, būdamas kaimo parapijos klebonas ir

neužimdamas jokių postų Bažnyčios hierarchijoje, jis buvo vienas garsiausių

(41–42) _____ darančių įtaką

Bažnyčios žmonių.

Jis buvo eruditas, išsilavinęs, aštraus proto, puikios nuovokos ir intuicijos

žmogus. Jis buvo poliglotas, laisvai nardė pasaulio filosofijos

(43) _____, turėjo prigimtine grožio pajautą,

buvo apdovanotas (44) _____ oratorystės, literatūros,

vertimo (45) _____.

Pagal Vitą Morkūniene

Taškai (45) _____

2 užduotis. Iš kairėje pateiktų žodžių padarykite vieną tinkamą ir įrašykite jį į tekstą. Atvejis 0 – pavyzdys. (25 taškai)

Čia rašo
vertintojai

Lietus Merkinėje

(0) lyti

(1) dulkė

(2) balta

(3) kažin kada

(4) mūras

(5) praeiti

(6) smarkus

(7) užmiršti

(8) šmėkšt

(9) įkurti

(10) vienas plaukas

(11) dzūkai

(12) vienas kiemas

(13) pašaipa

(14) valdininkai

(15) pelyti

(16) išmintis

(17) kraštas, tirti

(18) tylus

(19) lipti

(20) kirsti

(21) tęsti

(22) draugas

Lengvi (0) lietaus lašai prausia (1) _____, akmenimis grįstą miestelio aikštę, kurios vidury – (2) _____ cerkvė. O (3) _____ šioje vietoje stovėjusi Merkinės rotušė. Dabar cerkvėje – krašto muziejus. Už baltų (4) _____ sienų tarytum akiai artimas paveikslas prisiglaudusi Dainavos krašto (5) _____. Miestelio širdis. Ji ima (6) _____ plakti, kai virš Nemuno ir Merkio susitvenkia lietaus debesys. Nes pirmieji lašai nuplauna neišvengiamos (7) _____ dulkes. Tarytum atsiveria tyla, kurioje neužtiksi keleivių. Tik, rodos, kažkur (8) _____ netolimų laikų vėlės. Tuomet, regis, vėl matau lietuje stovintį mokytoją Juozą Vitkų, muziejaus (9) _____. Atrodo, jis stovi (10) _____ lietuje. Kai kurie (11) _____ nesuprato jo, renkančio senuose Merkinės (12) _____ dūlančias senienas...

O mokytojas Juozas Vitkus žinojo, ką daro. Nekreipė dėmesio į visokius (13) _____. Su mokiniais ėjo per kaimus – sulytas, perpūstas vėjų, aplodytas šunų, pajuoktas smulkių vietos (14) _____. Sukandęs dantis rinko eksponatus, negailėjo menko mokytojo atlyginimo. Iš pradžių senienas kaupė namuose, mokykloje. Galų gale išprašė į cerkvę, tada dar trenkusią dvidešimtojo amžiaus Rusijos (15) _____. Išsisklaidė ta troškuma, kai į Merkinės cerkvę įžengė Vincas Krėvė, kiti liaudies (16) _____, kai prakalbo ainių Dainava. Bet kai į (17) _____ muziejų vis dažniau kelią ėmė surasti ekskursijos, Juozas Vitkus (18) _____ išėjo iš gyvenimo. Sakoma, lietui lyjant...

Mokytojas, regis, ir šiandien stovi ant cerkvės (19) _____, kviesdamas užėiti į vidų, kur gražus Merkinės vardas parašytas, kur miestelio istorija aštriais laiko (20) _____ paženklinta. Vėliau daugelį metų muziejų turtino J. Vitkaus darbų (21) _____, irgi mokytojas, Juozas Kaupinis. Abu Merkinės mokytojai artimai (22) _____, jaunesnysis kolega J. Vitkų sunkiomis

(23) drąsa	akimirkomis (23) _____ nesustoti, nemesti tuomet daugeliui	_____
(24) tiesiog	valdininkų priešiškos, o savo (24) _____ pedagogo darbui ir	_____
(25) pavojus	(25) _____ idėjos.	_____
Tik lietuvi lyjant, viskas atrodo skaidru ir be galo kilnu...		
<i>Pagal Česlovą Skaržinską</i>		

Taškai (25) _____

3 užduotis. Iš kairėje pateiktų veiksmažodžių padarykite nurodytas asmenuojamąsias formas ir įrašykite jas į tekstą. Atvejis 0 – pavyzdys. **(15 taškų)**

*Čia rašo
vertintojai*

(0) <i>Žydėti</i>	(0) <u>Žydi</u> pienės	_____
(1) negalėti – es. l.	Aš (1) _____ jų vadinti tikroju vardu –	_____
(2) vadina – būs. l.	kiaulpienėmis. Šią gėlę, kurios žiedas panašus į miniatiūrinę saulę, aš	_____
(3) prasiskleisti – es. l.	(2) _____ piene. Juk tiek šviesos, tiek skaistumo	_____
(4) ima – liep. n.	pienių žydėjime! Kokios saulėtos, atminty spinduliuojančios lankos, kai	_____
(5) džiaugiasi – liep. n.	(3) _____ pienės! Rodos, tiktai	_____
(6) pradžiugino – tar. n.	(4) _____, žmogau, ir (5) _____	_____
(7) nenusileisti – es. l.	atėjusiu pavasariu!	_____
(8) pripažino – es. l.	Nors ir gražūs pienių žiedai, bet vargu ar mes ką nors	_____
(9) pražydo – es. l.	(6) _____ jų puokšte. Nebent vaikus... Tai kas, kad	_____
(10) pažvelgia – liep. n.	pienės savo dailumu (7) _____ toms gėlėms, kurias	_____
(11) užplūsta – būt. kart. l.	(8) _____ visi. Bet juk pienės	_____
(12) užgęsta – būt. kart. l.	(9) _____ iš karto, jų aibė. Jūs tik	_____
(13) plieksti – būt. kart. l.	(10) _____ – visas pamiškes, pievas, pakeles	_____
(14) bolavo – es. l.	(11) _____ pienių geltonis!	_____
(15) lėkti – es. l.	Bet žiūriu šiandien – (12) _____ pieva. Kur ką tik,	_____
	rodos, (13) _____ pienės, jau	_____
	(14) _____ pražilusios jų galvelės. Ir kur taip greit	_____
	(15) _____, pavasari?	_____
<i>Pagal Vygandą Račkaitį</i>		

Taškai (15) _____

4 uždutis. Iš kairėje pateiktų veiksmažodžių padarykite tinkamas neasmenuojamąsias formas ir įrašykite jas į tekstą. Atvejis 0 – pavyzdys. (20 taškų)

Čia rašo
vertintojai

Lietuvos gamtos stebuklai

(0) Gyventi	(0) <i>Gyvendami</i> nuostabiame krašte, tačiau, deja, dažnai	
(1) žavėtis	(1) _____, rodos, kur kas spalvingesne svečių šalių gamta,	___
(2) nepakartoti	pamirštame, kad ir Lietuvoje esama (2) _____ gamtos stebuklų.	___
(3) sakyti	Ginučių apylinkės – pačios ežeringiausios visoje šalyje. Šis kraštas,	
(4) įsėsti	(3) _____, tikras vandens turistų rojus, nes	
(5) būti	(4) _____ į valtį Pakaso arba Utenio ežeruose, galima pasiekti	___
(6) plaukti	Baltijos jūrą. Be to, retai kur pasaulyje rastume ežere dar vieną ežerėlį. O štai	___
(7) perėti	Aukštaitijos nacionaliniame parke (5) _____ tokio gamtos	
(8) prijaukinti	stebuklo. Nepamirškite, kad (6) _____ į Baluošo akį, nevalia	___
(9) glostyti	triukšmauti ir gąsdinti ežerėlio pakrantėse (7) _____ daugybės	___
(10) laikyti	paukščių. Jei pasiseks, galima išvysti ne tik vandens turistų	
(11) įsikurti	(8) _____ gulbių su mažyliais, bet ir kuoduotųjų pempių bei	___
(12) vadinti	gervių. Dar vienas akis (9) _____ dalykas Baluošo akyje –	___
(13) gyventi	vandens lelijų gausa. Tik šiukštu negalima jų skinti!	___
(14) norėti	Gamtos stebuklu, be jokios abejonės, (10) _____ ir bendras	___
(15) išsidėstyti	gamtos bei žmonių kūrinys – tai Mingės kaimas, (11) _____	___
(16) atgręžti	abipus Minijos upės. Žvejų kaimas netoli Kintų pagrištai yra	
(17) įrengti	(12) _____ Lietuvos Venecija. Abipus upės	___
(18) paaukštinti	(13) _____ žmonės, (14) _____ susisiekti, turi	___
(19) nutolti	sėsti į vandens transporto priemones, nes per upę nėra jokio tilto.	
(20) plaukti	Mingės kaimo sodybas, (15) _____ Minijos krantuose, kiemus	___
	su darželiais, (16) _____ į upę, prie kiekvieno namo	___
	(17) _____ priplaukas valtims galima pamatyti tik iš vandens.	___
	Dauguma gyvenamųjų namų dvigaliai, tvartai su (18) _____	___
	pastogėmis, raudonų plytų. Yra ir medinių pastatų, jų konstrukcijos, išorės	___
	formos bei dekoras būdingi Pamaro krašto architektūrai. Vos 7 kilometrus nuo	___
	Kintų (19) _____ kaimelyje smagu vandens turistams, mat	___
	(20) _____ valtimi jie gali pasiekti Rusnę, Ventės ragą, Nidą ir	___
	kitus Pamaro kurortus.	

Iš spaudos

Taškai (20) _____

5 uždutis. Perskaitykite ir parašykite, kaip vadinami šie apačioje pateikti smulkiosios tautosakos kūrinėliai. (1 taškas)

- Kad tave žvirbliai užkapotų!
- Kad tave vilkai užpjautų!
- Kad tave perkūnas nutrenktų vidury žiemos!
- Lįsk vabalo blauzdon!
- Ožka tu pipirine!

Šie smulkiosios tautosakos kūrinėliai vadinami _____.

Čia rašo
vertintojai

Taškai (1) _____

6 uždutis. Įrašykite praleistas raides, skliaustuose esančius žodžius parašykite kartu arba skyrium. Atvejis 0 – pavyzdys. (16 taškų)

Liudas Vasaris m⁽⁰⁾ylėjo gamtą ir jau nuo pat kūdik⁽¹⁾__stės buvo pat⁽²⁾__ręs iš jos neišdildomų įsp⁽³⁾__džių. Vienas iš ankst⁽⁴⁾__viausių jo atsimin⁽⁵⁾__mų buvo toks. Šienapj⁽⁶⁾__tės metu voli⁽⁷⁾__josi jisai šieno pradalgi⁽⁸⁾__se ir, pargri⁽⁹⁾__vęs aukštiełninkas, ėmė žiūrėti į dangų. Ir pamažu didelė baimė ėmė spau⁽¹⁰⁾__ti Liuduko širdį. Persigandęs jisai leidosi bė⁽¹¹⁾__ti į motiną, pro verksmus šau⁽¹²⁾__damas: „Mama, dangus bėga!“

Jau pa⁽¹³⁾__gėjusį, vieną šiltą vasaros naktį jį tėvas pasiėmė į mišką naktigonės, o miške suk⁽¹⁴⁾__rė didelį laužą. Tos laužo liepsnos, tie dūmai, tos kibirkštys, ta kaitra ir aplinkui gl⁽¹⁵⁾__di miško tams⁽¹⁶⁾__ma, nematomų arklių prunkšt⁽¹⁷⁾__mas ir (kažin kokie)⁽¹⁸⁾_____ nesuprantami balsai ir dar ⁽¹⁹⁾__patinga susikaupusi tėvo veido išraiška įdiegė migl⁽²⁰⁾__tą nuovoką, kad gamtoj (vis gi)⁽²¹⁾_____ kažkas yra.

Sutartą dieną klierikas Liudas, atsisveikindamas su nam⁽²²⁾__škiais, sėdo į v⁽²³⁾__žimą ir išvažiavo į Petrylus, nuraminęs tėvus pažadu, kad kit⁽²⁴⁾__met išleistuves kelti būs⁽²⁵⁾__nti jų eilė. Važiuodamas jis m⁽²⁶⁾__stė apie galimą susitikimą su Liuce ir ruošėsi į jį kaip į kokius didelius e⁽²⁷⁾__zaminus. Iš pradžių jis buvo tikras, kad juos vyriškai išlaikys⁽²⁸⁾__s, bet nuo pusiaukelės jo dr⁽²⁹⁾__sa ėmė tir⁽³⁰⁾__ti, o nerim⁽³¹⁾__stis griovė visus iš anksto paruoštus planus ir a⁽³²⁾__surdais vertė sugalvotus sakinius ir žodžius.

Pagal Vincą Mykolaitį - Putiną

Taškai (16) _____

Iš viso taškų (maks. 122)	
---------------------------	--

RAŠYMO UŽDUOTIS

(Trukmė – 90 min.)

Perskaitykite įvestį ir atlikite užduotį.

Metų knygos rinkimai vyksta kasmet nuo 2005 m. ir jau tapo svarbiu tradiciniu Lietuvos kultūros įvykiu. Akcijos tikslas – skatinti Lietuvos gyventojus domėtis šiuolaikine lietuvių literatūra, kelti mūsų visuomenėje skaitymo prestižą. Akcijos idėja – pristatyti geriausius praėjusiais metais išleistus lietuvių literatūros kūrinius vaikų, paauglių, suaugusiųjų ir poezijos knygų kategorijose. 2018 m. įtraukta penkta kategorija – publicistikos ir dokumentikos.

Laureatai tradiciškai apdovanojami Vilniaus knygų mugėje.

O Jus, mieli mokiniai, kviečiame pasidalyti mintimis, **kokie kūriniai ir kodėl** būtų verti Metų knygos vardo.

Užduotis. Parašykite **300 žodžių** rašinį ir išsakykite savo požiūrį nurodyta tema.

- Grįsdami mintis remkitės literatūrine, kultūrine ar kt. patirtimi.
- Sugalvokite patrauklų, rašinio pagrindinę mintį atitinkantį pavadinimą.

Sėkmės!

Pastabos:

- Perrašę rašinį į švarraštį, suskaičiuokite žodžius ir parašėte pažymėkite **300 žodžių** ribą.
- Jei parašėte mažiau, vis tiek suskaičiuokite žodžius ir nurodykite jų skaičių.

**LIETUVIŲ GIMTOSIOS KALBOS IR LITERATŪROS OLIMPIADA
LIETUVOS IR UŽSIENIO LIETUVIŠKŲ MOKYKLŲ MOKINIAMS 11–12 klasės**

ATSAKYMAI*
Kalbos vartojimo testas (122 t.)

1 uždutis (45 t.)

1	įprastų	16	sugrižtančiose	31	žmogų
2	žodžių	17	mintyse	32	trečiuosius
3	rajone	18	pačiam	33	keistumą
4	tokie	19	svarbiausias	34	sukrečiančio
5	gyvas	20	akimirkas	35	paviršiumi
6	kelis	21	pagundai	36	kuriuo
7	dešimtmečius	22	gyvam	37	atviras
8	kryptimi	23	didžiūnų	38	kituose
9	atidžiu	24	prabangiu	39	klystkeliuose
10	žvilgsniu	25	automobiliu	40	klebono
11	pažįstamą	26	šventąjį	41	viešajai
12	pasaulį	27	tėvui	42	nuomonei
13	keliolikai	28	Stanislovui	43	vandenyse
14	metų	29	rūpesčio	44	neeilniais
15	prisiminimuose	30	kančios	45	talentais

2 uždutis (25 t.)

1	dulkėtą	10	vienplaukis	19	laiptų
2	baltuoja / baltutė	11	dzūkėliai	20	kirčiais
3	kažkada	12	vienkiemiuose	21	tęsėjas
4	mūrinių	13	pašaipūnus	22	draugavo
5	praeitis	14	valdininkėlių	23	drašino
6	smarkiai / -iau	15	pelėšiais	24	tiesioginiam
7	užmaršties	16	išminčiai	25	pavojingos
8	šmėkšteli / -ioja	17	kraštotyros		
9	įkūrėją	18	tyliai		

3 uždutis (15 t.)

1	negaliu	6	pradžiuogintume	11	užplūdo
2	vadinsiu	7	nenusileidžia	12	užgeso
3	prisiskleidžia	8	pripažįsta	13	plieskė
4	imk	9	pražysta	14	boluoja
5	džiaukis	10	pažvelkite	15	leki

4 uždutis (20 t.)

1	žavėdamiesi	8	prijaukintų	15	išsidėsčiusias
2	nepakartojamų	9	glostantis	16	atgręžtais
3	sakoma	10	laikytinas (laikomas)	17	įrengtas
4	įsėdus	11	įsikūręs	18	paukštintomis
5	esama	12	vadinamas	19	nutolusiame
6	plaukiant	13	gyvenantys	20	plaukdami
7	perinčių	14	norėdami		

5 uždutis (1 t.)

1	keiksmiais / keiksmazodžiais
---	------------------------------

6 uždutis (16 t. – 0,5 taško už teisingai įrašytą punktą)

1	y	5	i	9	u	13	ū	17	i	21	visgi	25	ia	29	ą
2	y	6	ū	10	s	14	ū	18	kažin kokie	22	i	26	ą	30	p
3	ū	7	o	11	g	15	ū	19	y	23	e	27	g	31	a
4	y	8	uo	12	k	16	u	20	o	24	ą	28	ią	32	b

* Jei atsakymų lape mokinio padaryto žodžio nėra, tačiau teksto atžvilgiu jis tinkamas ir taisyklingas, vertinti kaip tinkamą.

RAŠYMAS

Bendrosios vertinimo nuostatos

1. Siūloni sutartiniai klaidų žymėjimo ženklai: *t* – turinio trūkumas, $\sqrt{\quad}$ – struktūros trūkumas, *gr* – gramatikos klaida, *st* – stiliaus ar žodyno klaida, | – rašybos klaida, *y* – skyrybos klaida.
2. Rašomo teksto apimties riba nurodoma užduotyje (300 žodžių), likusioje dalyje padarytos gramatikos, rašybos, skyrybos, stiliaus klaidos neskaičiuojamos. Turinys ir struktūra vertinami visame tekste.
3. Jei parašytas **trumpesnis nei 300** žodžių tekstas, iš galutinių taškų, skiriamų už rašymo testą, sumos atimama atitinkamai taškų:
 - trūksta 11–30 žodžių, atimamas 1 taškas;
 - trūksta 31–50 žodžių, atimami 2 taškai;
 - trūksta 51–70 žodžių, atimami 3 taškai;
 - trūksta 71–90 žodžių, atimami 4 taškai;
 - trūksta 91–110 žodžių, atimami 5 taškai;
 - trūksta 111–140 žodžių, atimami 6 taškai...
4. Jei parašytas mažiau nei 150 žodžių tekstas – darbas nevertinamas (už rašymo testą skiriama 0 taškų).
5. Už rašymo testą, kurio turinys ir / ar raiška įvertinti 0 taškų, skiriama 0 taškų.
6. Jei tarp dėstymo pastraipų yra tinkama (vieno – dviejų sakinių) **siejimo** pastraipa, tai nelaikoma klaida.
7. Struktūros klaidos skaičiuojamos **tik dėstymo** pastraipose. Įžanga ir pabaiga, kaip struktūrinės dalys, vertinamos atskirai.
8. Gramatikos ir stiliaus (žodyno) trūkumais laikytinas žargonas bei atvejai, nurodyti vadovėliuose, žodynuose ir „Didžiųjų kalbos klaidų sąrašė“.
9. Gramatikos, žodyno, rašybos, skyrybos ir stiliaus, logikos trūkumai nedubliuojami ir laikomi atskiromis klaidomis, išskyrus atvejus, kai ta pati rašybos klaida pasikartoja, pvz., bendrašakniuose žodžiuose kelis kartus (*gryžti, sugryžimas*), tokios klaidos laikomos viena klaida.
10. Sintaksinės konstrukcijos neišskyrimas arba skyrimas iš vienos pusės laikomas viena klaida.
11. Vertindami skyrybą vertintojai privalo vadovautis *Privalomosios skyrybos taisyklėmis*.
12. Viename sakinyje žymima ne daugiau kaip viena stiliaus (logikos) klaida.
13. Fakto klaida laikoma turinio klaida.

I. Turinys: rašymo tikslo bei temos suvokimas ir atskleidimas, teiginių argumentavimas, aiškinimas

Aspektai	Taškai	Aprašai
1. Tema, pagrindinė mintis ir ją pagrindžiantys teiginiai	7	Tema, problema suprastos , analizuojamos, apibendrinamos, vertinamos platesniame kultūriniame (literatūriniame) kontekste. Motyvuotai išskirti ir išnagrinėti aspektai, atskleidžiamos jų sąsajos.
	6	Tema, problema suprastos . Motyvuotai išskirti ir išnagrinėti aspektai, atskleidžiamos jų sąsajos.
	5	
	4	Tema, problema suprastos . Motyvuotai išskirti aspektai, bet ne visi išnagrinėti.
	3	Tema ir / ar problema suprastos iš dalies (per siaurai / per plačiai / ne visi aspektai motyvuotai išskirti ir išnagrinėti).
	2	
	1	Tema menkai suprasta (tik teksto fragmentai susiję su tema).
	0	Tema nesuprasta / rašinys parašytas savo sugalvota tema.
2. Teiginių argumentavimas, aiškinimas	7	Argumentai tinkami, svarūs ir įtaigūs . Rašančiojo požiūris pagrįstas literatūriniu, kultūriniu patirtimi. Išlaikomas tinkamas idėjų ir pagrindimo santykis.
	6	Argumentai tinkami, svarūs . Rašančiojo požiūris pagrįstas literatūriniu, kultūriniu patirtimi. Išlaikomas tinkamas idėjų ir pagrindimo santykis arba ne daugiau kaip 1 argumentavimo trūkumas / fakto klaida, nenaikinantis argumento svarumo.
	5	
	4	Argumentai tinkami, bet ne visi svarūs . Rašančiojo požiūris pagrįstas literatūriniu, kultūriniu ar kita patirtimi. Išlaikomas tinkamas idėjų ir pagrindimo santykis arba ne daugiau kaip 3 argumentavimo trūkumai / fakto klaidos.
	3	Ne visi argumentai tinkami ir svarūs . Rašančiojo požiūris iš dalies pagrįstas literatūriniu, kultūriniu ar kt. patirtimi arba ne daugiau kaip 4 argumentavimo trūkumai / fakto klaidos.
	2	
	1	Bandoma argumentuoti . Samprotavimas paviršutiniškas, dominuoja bendro pobūdžio aiškinimas arba ne daugiau kaip 6 argumentavimo trūkumai / fakto klaidos.
	0	Argumentai netinkami / neargumentuojama arba 7 ir daugiau argumentavimo trūkumų / fakto klaidų.
Iš viso:		Ne daugiau kaip 14 taškų

P.S.

- **Tinkamas argumentas** pagrindžia tą teiginį, kuriam yra skirtas. Argumento tinkamumas – jo santykis su konkrečiu teiginiu (teiginys turi atitikti nagrinėjamą problemą – priešingu atveju jį pagrindžiantis argumentas negali būti įskaitytas).
- **Svarus argumentas** – tas, kuris skatina patikėti, paremia ar net verčia pritarti pagrindinei minčiai. Argumento svarumas – jo santykis su tema.
- **Įtaigus argumentas** – darantis emocinį ir (ar) estetinį poveikį.

II. Raiška

2.1. Teksto struktūra

Aspektai	Taškai	Aprašai
1. Teksto nuoseklumas, vientisumas, pastraipų struktūra	4	Pasirinkta ypač tinkama struktūra turiniui perteikti: tema plėtojama kryptingai, pagrindinė mintis aiškiai atskleista. Tekstas vientisas, nuoseklus. Yra tinkama turinio ir struktūros atžvilgiu įžanga ir pabaiga. Visos dėstymo pastraipos aiškios, tinkamos struktūros (yra pagrindinis teiginys, jis pagrindžiamas, nėra su pastraipos teiginiu nesusijusių sakinių).
	3	Pasirinkta tinkama struktūra turiniui perteikti: tema plėtojama kryptingai, pagrindinė mintis aiškiai atskleista, tekstas nuoseklus, įžanga motyvuota, baigiamosios išvados pagrįstos.
	2	Struktūra ne visai tinkama turiniui perteikti: tema iš esmės plėtojama kryptingai, pagrindinė mintis aiški, įžanga turi trūkumą ar / ir baigiamosios išvados iš dalies pagrįstos.
	1	Struktūra mažai tinkama turiniui perteikti: temos plėtotei trūksta kryptingumo, pagrindinė mintis ne visai aiški, įžanga / baigiamosios išvados netinkamos.
	0	Struktūra netinkama turiniui perteikti: pagrindinė mintis neaiški, įžanga ir išvados netinkamos.
2. Pavadinimas	2	Pavadinimas perteikia teksto pagrindinę mintį, originalus, patraukiantis skaitytojo dėmesį.
	1	Pavadinimas atitinka teksto temą, neutralus.
	0	Pavadinimas neatitinka temos, turinio / cituojama įvesties formuluotė / nesuformuluotas pavadinimas.
Iš viso:		Ne daugiau kaip 6 taškai

2.2. Teksto raiška, stilius, logika

Aspektai	Taškai	Aprašai
	10	Raiška atitinka rašymo situaciją ir žanrą. Tekstas stilistiškai vientisas. Rašoma aiškiai, tiksliai, sklandžiai, logiškai. Leksika tinkama. Minčių santykiams reikšti tinkamai ir tikslingai vartojamos įvairios sintaksinės struktūros. Yra 0–1 stiliaus, logikos trūkumas.
	9	2–3 trūkumai.
	8	4–5 trūkumai.
	7	6–7 trūkumai.
	6	8–9 trūkumai.
	5	10–11 trūkumų.
	4	12–13 trūkumų.
	3	14–15 trūkumų.
	2	16–17 trūkumų.
	1	18–19 trūkumų
0	20 ir daugiau trūkumų.	
Iš viso:		Ne daugiau kaip 10 taškų

2.3. Kalbos taisyklingumas: gramatika ir leksika

Aspektai	Taškai	Aprašai
Gramatinių konstrukcijų ir formų taisyklingumas, sudėtingumas, įvairumas	10	Gramatinės konstrukcijos ir formos įvairios, sudėtingos; vartojamos tikslingai ir taisyklingai. Ne daugiau kaip 1 klaida.
	9	2 klaidos.
	8	3 klaidos.
	7	4 klaidos.
	6	5–6 klaidos.
	5	7–8 klaidos.
	4	9–10 klaidų.
	3	11–12 klaidų.
	2	13–14 klaidų.
	1	15–16 klaidų.
0	17 ir daugiau klaidų.	
Iš viso:		Ne daugiau kaip 10 taškų

2.4. Kalbos taisyklingumas: rašyba ir skyryba

Aspektai	Taškai	Aprašai
Rašybos ir skyrybos taisyklių laikymasis	10	1–2 klaida.
	9	3–4 klaidos.
	8	5–6 klaidos.
	7	7–8 klaidos.
	6	9–10 klaidų.
	5	11–12 klaidų.
	4	13–14 klaidų.
	3	15–16 klaidų.
	2	17–18 klaidos.
	1	19–20 klaidos.
	0	21 ir daugiau klaidų.
Iš viso:		Ne daugiau kaip 10 taškų

Iš viso už rašinį: ne daugiau kaip 50 taškų